

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки
України 24 квітня 2024 року № 578

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Галстян Владислав Сергійович 1995 року народження, громадянин України. Освіта вища: закінчив у 2018 році Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана за спеціальністю «Маркетинг» (диплом магістра). «01» жовтня 2022 року зарахований за конкурсом до аспірантури філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 033 «Філософія». Галстян Владислав Сергійович виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Філософія» зі спеціальності 033 Філософія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом по Харківському національному університету імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України «26» травня 2026 року № 0114-1/236, у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради:

Перепелиця Олег Миколайович, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й. Б. Шада навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

рецензентів:

Корабльова Надія Степанівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й. Б. Шада навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Комарова Тетяна Геннадіївна, доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

офіційні опоненти:

Артеменко Андрій Павлович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»;

Корнієнко Світлана Григорівна, доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії імені професора М. Д. Култаєвої Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

На засіданні «06» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» Галстяну Владиславу Сергійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Візуальна

риторика: соціально-філософський аспект» за спеціальністю 033 «Філософія» відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна МОН України, м. Харків.

Науковий керівник – Попова Наталія Валеріївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й. Б. Шада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Проведений аналіз засвідчив її відповідність вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей (4 – у співавторстві) у наукових фахових виданнях України категорії «Б»:

1. Popova, N., Halstyan, V., & Halstyan, Y. (2023). Visual and digital rhetoric: the experience of comprehension. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Philosophy. Philosophical Peripeteias"*, (69), 42–48. <https://doi.org/10.26565/2226-0994-2023-69-5>

2. Галстян, В. С., & Галстян, Я. С. (2024). Риторика, яка бачить і риторика, яка діє: розмежування візуальної та цифрової риторики в епоху інтерфейсів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Теорія культури і філософія науки»*, (70), 89–95. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2024-70-10>

3. Галстян, В. С., Беднарський, С. С. (2025). Візуальна герменевтика в цифрову епоху. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Теорія культури і філософія науки»*, (71), 42–51. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2025-71-05>

4. Галстян В. Кадр як афект, колір як злочин: візуальна риторика в режимі нуар. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки*, 2025. 17 № 2 (98). 94–105. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2\(98\).2025.94-105](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.2(98).2025.94-105)

5. Галстян, В., Галстян, Я., & Воловик, П. (2026). Голяк у кадрі: rhetoric stripped bare. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки*, 1 (99). 97–107. [https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.1\(99\).2026.97-107](https://doi.org/10.35433/PhilosophicalSciences.1(99).2026.97-107)

У дискусії взяли участь голова ради, рецензенти та офіційні опоненти. Дисертаційна робота Галстяна В. С. оцінена позитивно: вона є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що характеризується високим рівнем теоретичної рефлексії, оригінальністю постановки проблеми та широкою міждисциплінарною обізнаністю автора.

Разом із тим рецензенти та офіційні опоненти висловили такі зауваження.

Корабльова Н. С., д. філос. н., професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й. Б. Шада навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (рецензент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

По-перше, на фоні технологій на кшталт таких, які у майбутньому дозволять створювати цифровий відбиток особистості і завантажувати його в андроїдів, відсутність персональних цінностей, не так вже й важлива, але ж це екзистенційно нищить простір, утворює розриви і пустоти в області смислу, баналізує існування. Тоді як бути з маніпулятивними технологіями, бо у них відсутня важлива опція – пошуки злагоди з собою. Чи можна «турботу про себе» обмежити естетизацією себе і вмінням грати і вдавати, у той час як для сучасної України першорядну значущість має не афектування, а ствердження у людини відчуття її спроможності і повновартості і чи має такий кейс містити візуальна риторика?

По-друге, фактично продовження першого, зусиллями Мішеля Фуко (цикл публікацій «Турбота про себе») переконливо засвідчено взаємозалежність, кореляцію, між філософським і етичним змістом щодо можливостей практичного функціонування/життя в культурі, послуговуватись реальними технологіями життєтворчості, щоб це було не насильство, а злагода з собою. Думаю, тут доречним був би Григорій Сковорода з його технологією оволодіння своєю «внутрішньою людиною», уміння поводитися і риторизувати з самим собою, хоча для Сковороди вдивляння в себе було трагедією духу (В. Ерн). Тут варто було б виробляти риторику сприяння, соціологію сприяння, тому варто робити акцент не тільки на «пластичності» суб'єкта, а й на його здатності вислизати з-під заданих схем, акцентуючись на «крихкості», «ламкості» суб'єкта, на якому тримаються структури.

По-третьє, доречним в дисертаційному дослідженні є спосіб аналітики, епістемологічна і метафізична інтерпретації ключових понять візуально-риторичного аналізу, жодне з яких недостатнє для повноцінного пояснення нової філософії образу як соціального агента, адже кожне має евристичний потенціал і подвійну афектацію (трансцендентну і емпіричну), може бути темою для дискурсивних варіацій і потребує риторичних фігур, але під сумнів потрапляє ціннісний зміст людської суб'єктивності, маніфестоване іронічно-дистанційоване відношення до світу культури фактично є естетизована різновидність смирення. Чи не так?

По-четверте, проблема ідентичності вже десятиліття «на часі», вона стала більш вагомою і дійсною, ніж та, серед якої людина живе (вічна тема влади і підпорядкування), тому візуальний образ здатен стати сегрегатором, який запускає процеси за(ви)лучення в суспільний порядок, маркування/стигматизацію, уніфікацію/консолідацію, то чи не веде це до самознищення образу, заміну його іншим без втручання людини, чи не працює тут технологія без людини, технологія як ціль в собі?

Комарова Т. Г., д. політ. н., доцент, професор кафедри політології навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (рецензент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. Автор переконливо показує, спираючись на концепцію Шерон Зукін, що архітектура й міський простір здійснюють «ненасильницьку, але ефективну маніпуляцію соціальною чуттєвістю» (розділ 3.8). Разом із тим постає питання, чи можна запропонований автором підхід безпосередньо поширити на аналіз політичної репрезентації влади в міському просторі та архітектурі державних інституцій, чи він залишається насамперед інструментом соціально-філософського аналізу культури. Розширення діалогу з політологічними дослідженнями політичної естетики могло б додатково посилити міждисциплінарний потенціал роботи.

2. Інтерпретація естетики стімпанку як механізму симуляції історії та маніпуляції колективною пам'яттю (розділ 3.10) відкриває важливу для наукових розвідок паралель із політикою пам'яті (memory politics) – темою, яка сьогодні є вкрай актуальною для України. Евристичний потенціал дослідження, на нашу думку, може бути реалізований через розкриття того, як запропонована авторська оптика могла б застосовуватися до аналізу конкретних практик меморіалізації чи візуальної політики пам'яті в публічному просторі.

3. Теза про «маятникову» природу метамодерної риторики, що поєднує щирість та іронію (розділ 3.1–3.3), напрошується на порівняння з риторичними стратегіями сучасного популізму, де щира апеляція до «простих людей» часто поєднується з іронічною грою з медійними форматами. Водночас залишається відкритим питання, наскільки універсальним є запропонований категоріальний апарат для аналізу сучасної політичної комунікації.

4. Робота спирається переважно на філософську, семіотичну та культурологічну традицію. Водночас, з огляду на активне використання автором понять влади, публічного простору, символічного впливу та суспільної комунікації, було б доречно ширше залучити політологічні концепції політичної комунікації, легітимації влади та медіатизації політики. Це дозволило б ще виразніше підкреслити міждисциплінарний характер дослідження.

Артеменко А. П., д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (офіційний опонент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1) У першому розділі, присвяченому постструктуралістським витокам текстуальності (зокрема, ідеям Ж. Дерріда та Ж. Дельоза), автор переконливо описує перехід до візуальної риторики. Водночас, хотілося б побачити чіткіше філософське розмежування: де пролягає онтологічна межа між лінгвістичним текстом («поза текстом немає нічого») та специфічно візуальним об'єктом, який апелює до додискурсивних, суто перцептивних шарів сприйняття?

2) У другому розділі, де детально реконструюються класичні концепції Р. Барта, У. Еко та Groupe μ, подекуди виникає відчуття певного теоретичного еклектизму. Автору варто було б чіткіше артикулювати, яким чином когнітивно-риторична модель Groupe μ узгоджується із радикальним семіотичним релятивізмом постструктуралістів у межах єдиного соціо-філософського підходу здобувача.

3) У третьому розділі автор дуже цікаво застосовує концепцію «маятника» (осциляції) між модерною щирістю та постмодерною іронією для опису метамодерної візуальності. Проте, аналізуючи феномени « нової чуттєвості » та « атмосферності », дисертант іноді занадто фокусується на художньо-естетичних вимірах мистецтва (матеріальність, ретростилізація). Бажано було б посилити саме соціально-філософський вектор аналізу: як ця гібридна чуттєвість трансформує повсякденні соціальні практики, структури солідарності чи форми політичного протесту в сучасному суспільстві.

4) Досліджуючи міський простір крізь призму теорій Шерон Зукін та аналізуючи стімпанк як візуальну маніпуляцію, автор кваліфікує ці явища переважно як інструменти дисципліни, стандартизації чи симуляції. У порядку дискусії варто запитати: чи містить візуальна риторика метамодерного міста потенціал для конструювання автентичних зон свободи та соціальної резистентності суб'єкта, чи вона остаточно поглинається логікою « диснейзації »?

Корнієнко С. Г., д. філос. н., доцент, професор кафедри філософії імені професора М. Д. Култаєвої Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (офіційний опонент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. У дисертаційній роботі неодноразово актуалізується поняття симулякра, що є цілком виправданим у контексті аналізу візуальної риторики. Водночас виникає питання, чи не потребує дослідження більш розгорнутого звернення до концепції симулякра Ж. Бодріяра. Її залучення дало б змогу глибше розкрити механізми, через які візуальні образи не лише репрезентують соціальну реальність, а й підміняють її, створюючи автономні режими видимості та символічної переконливості?

2. Окремі положення третього розділу могли б бути теоретично посилені через звернення до ідей П. Слотердайка та М. Серра. У цьому контексті показовим є звернення здобувача до думки Г. Бьоме: « Атмосфери є не просто чуттєвим доповненням речей, вони формують простори можливого соціального буття » (с. 159). Зокрема, аналіз міського простору як арени візуальної маніпуляції, диснейлендизації, атмосферного впливу архітектури та керованого чуттєвого досвіду міг би виграти від залучення концепції сферичності людського буття П. Слотердайка, адже вона дозволяє осмислити місто не лише як сукупність візуальних кодів, а як простір співприсутності та імунізації суб'єкта. Не менш продуктивним могло б бути звернення до М. Серра, зокрема в контексті аналізу мережовості та множинних формкомунікації в сучасному урбаністичному просторі. Це дало б змогу глибше розкрити комунікативний вимір візуальної риторики.

3. У контексті аналізу агентності образів у соціальних мережах, мемів, вірусних відео та gif-зображень як інструментів миттєвого впливу доцільним видається звернення до праці Д. Рашкоффа «Медіавірус!». Концепт медіавірусу дозволив би поглибити розуміння того, як візуальні повідомлення поширюються в медіасередовищі, «заражають» колективну уяву, запускають афективні реакції, тим самим посилюючи медіаманіпуляції.

4. На мою думку, використання транслітерації *trace* як «трек» потребує обережності. Коректнішим видається використання усталеного в українській філософській мові відповідника «слід» (*trace*), який точніше передає значення відкладеної присутності та смислового відсилання. Натомість транслітерація *trace* як «трек» може спричиняти небажану асоціацію з поширеними значеннями цього слова (музична доріжка, запис тощо), що не відповідає концептуальному змісту, закладеному Ж. Деррідою.

5. У дисертації залучено окремі візуальні кейси, зокрема і відсилання до творів митців. Бажаним було б подати посилання на музейні сторінки, каталоги виставок або інші джерела, що підтверджують контекст відповідного візуального матеріалу.

6. У тексті дисертації трапляються окремі граматичні помилки та певна неузгодженість оформлення внутрішньотекстових посилань на джерела: в одних випадках використано квадратні дужки, в інших – круглі (с. 41, 43, 58).

Здобувач надав вичерпні відповіді на всі висловлені зауваження.

Додаткових зауважень, окрім тих, що вже були висвітлені у письмових рецензіях та відгуках офіційних опонентів, не надходило.

Дискусія мала конструктивний характер. Присутні одностайно відзначили високий науковий рівень дисертаційного дослідження, оригінальність постановки проблеми, ґрунтовність теоретико-методологічного апарату та вагомий особистий внесок здобувача в розвиток сучасної української філософії.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Галстяну Владиславу Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олег ПЕРЕПЕЛИЦЯ

ПЕРЕПЕЛИЦЯ ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	ПЕРЕПЕЛИЦЯ ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ
РНОКПП	2811013873
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	17:47:07 06.08.2026
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F0400000077DD2D02FC33BB07
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований